

ת"פ 6143/12/15 - מדינת ישראל נגד עוזי ביטון

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 6143-12-15 מדינת ישראל נ' ביטון

לפני כבוד השופטת אושרית הובר היימן
מדינת ישראל המאשימה

נגד

הנאשם עוזי ביטון

גזר דין

כתב האישום ורקע:

1. הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של אימים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז 1977, וכן בעבירה של הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, בכך שביום 19.8.2015 בשעה 09:30 או בסמוך לכך, מתחת לבניין ברחוב האלון 37 בעיר יבנה, התגלע ויכוח בין הנאשם למתלונן אשר בעקבותיו הניף הנאשם את ידו הימנית בצורת אגרוף ואמר למתלונן "אני אשב עליך בבית סוהר, אני אהרוג אותך" תוך שהוא מפר הוראת צו להטרדה מאיימת שניתן ביום 03.08.2015 במסגרת הליך ה"ט 56207-07-15 אשר אסר עליו לאיים על המתלונן או לפגוע בפרטיותו.
2. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, בעשותו כאמור איים הנאשם בפגיעה שלא כדין בגופו ובחירותו של המתלונן בכוונה להפחידו ואף הפר הוראה חוקית.

תמצית הטענות לעונש:

טיעוני ב"כ המאשימה:

3. ב"כ המאשימה טענה, כי הנאשם פגע בערכים מוגנים בדמות שמירה על אדם לבל יופנה כלפיו מלל מאיים. שמירה על כבודו, בטחונו ושלוותו של אדם וכן שמירה על צווי בית משפט, הגנה על שלטון החוק, שמירה על הסדר הציבורי, כיבוד החוק ומערכת המשפט.
4. עוד הוסיפה וטענה כי חומרת האיומים הינה מהרף הגבוה. הנאשם איים בפגיעה בחייו של המתלונן תוך שהוא משתמש בתנועת אגרוף לכיוונו של המתלונן. כל זאת בנוכחות אנשים נוספים הנוכחים במקום וביניהם שוטר לבוש מדים אשר הגיע לאירוע. ממעשיו אלה, נטען, ניתן ללמוד על חוסר מורא מצד הנאשם ועל זלזול בחוק ובאוכפיו.

5. ב"כ המאשימה טענה כי בתלונות הנאשם כנגד הנוכחים במקום, יש ללמוד על חוסר הבנת הסיטואציה בה הוא היה מצוי, הפסול בהתנהגותו והבנת חומרת מעשיו. חוסר הבנה זה, מלמד לטענת ב"כ המאשימה על מסוכנות עתידית אשר בעטיה יכול הנאשם לשוב ולאיים, כשהוא רואה את עצמו כקורבן.
6. בהתייחסה לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע עבירה ציינה ב"כ המאשימה כי הנאשם לא נטל אחריות למעשיו וניהל הליך הוכחות. לקולא, ציינה ב"כ המאשימה, כי הנאשם אשר הינו בן 74, נעדר כל עבר פלילי.
7. ב"כ המאשימה עתרה כי בית המשפט יגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי ארוך וממושך בגין כל עבירת אלימות מסוג פשע ומסוג עוון, התחייבות כספית, קנס ופיצוי למתלונן.

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש:

8. בטיעוניו, עתר ב"כ הנאשם מביהמ"ש לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי ולהורות על ביטול הרשעתו של הנאשם, ולצוות על מתן התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה, בלבד.
9. ב"כ הנאשם הדגיש בטיעוניו, את נסיבות ביצוע העבירות, כפי שנקבעו בהכרעת הדין ובהן - העובדה שהאירוע התחיל מכך שהמתלונן ביצע שינויים בגדר הבית המשותף, זאת בעת שחל על הצדדים צו הדדי למניעת הטרדה מאיימת, ימים קודם לכן, את פערי הכוחות בין הנאשם לבין המתלונן ואחיו שנכח במקום, ועל כל על רקע סכסוך ממושך בין השניים. ב"כ הנאשם הפנה לקביעות בית המשפט בהכרעת הדין ביחס להתנהלות המתלונן אשר תרמה רבות לאירוע כפי שהתפתח, ולנסיבות אלו - טען - יש ליתן משקל נכבד במתחם הענישה. בהקשר זה, הפנה ב"כ הנאשם לסעיף 40 ט' (א) (2) לחוק העונשין, המתייחס חלקו היחסי של הנאשם על ביצוע העבירה, ועל חלקו של האחר, כן מפנה לסעיפים קטנים 7 ו- 5 שמתייחסים לנסיבות שהביאו לביצוע העבירה ולהתגרות של הנפגע מן העבירה בנאשם.
10. בנסיבות האמורות ולאור העובדה כי מדובר באירוע נקודתי על רקע סכסוך קודם שגם למתלונן יש בו חלק, טען הסניגור, כי יש להוריד את מתחם הענישה באופן מהותי כך שהרף התחתון שלו יעמוד על סיום הליך ללא הרשעה.
11. באשר לנסיבותיו של הנאשם, ב"כ הנאשם ציין, כי הנאשם הינו בן 74, נעדר כל עבר פלילי, אלמן, אב לארבעה ילדים, הנאלץ לטפל בבנו החי בביתו ואשר הינו סובל מהתמכרות לסמים. עוד נמסר, ביחס למצבו הבריאותי של הנאשם, כי מדובר באדם חולני, ובאשר למצבו הכלכלי, צוין כי הינו חב חובות רבים ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי בלבד. לעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, הוצגו אסמכתאות רלוונטיות לפני בית המשפט. נוכח נסיבות אלו, עתר הסניגור, כי בכל מקרה בית המשפט ימנע מהטלת רכיב ענישה כספי כלשהו על הנאשם.
12. בהתייחסותו לשאלת ביטול ההרשעה ולהלכת כתב אשר קבעה כי אחד מהתנאים הנדרשים על מנת לסיים הליך ללא הרשעה הוא הוכחת הנזק הקונקרטי, טען ב"כ הנאשם כי אין זהו תנאי הכרחי וכי בנסיבות המקרה, נוכח מצבו של הנאשם, חלקו המשמעותי של המתלונן באירוע ומידת אשמתו המופחתת של הנאשם יש להורות על סיום ההליך ללא הרשעתו. ב"כ הנאשם הפנה את תשומת לב ביהמ"ש לפסיקה אשר קבעה כי גם בהעדר הוכחת נזק קונקרטי ניתן לבטל הרשעה בשל תרומת המתלונן לאירוע כולו (ע"פ 7078-10-16 ; ע"פ

50794-01-16).

דברו האחרון של הנאשם:

13. בדברו האחרון טען הנאשם כי מדובר במתלונן אשר הסב לו נזק ברכוש (שובר לי את המחסן, פורץ את הגדר, פרץ את המנעול של המחסן, הביא גנבים והעמיס להם הכל) וכי חרף הצו שניתן בעניינם בחר המתלונן שלא לכבד אותו כן, טען כי למתלונן מקורבים במשטרה ולכן הוא נותן לעצמו לגיטימציה לפעול כאמור. עוד ציין הנאשם, כי הינו אדם חולה.

דין והכרעה

האם יש לבטל את הרשעתו של הנאשם?

14. סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982, מסמיך את בית המשפט שהרשיע נאשם, לבטל את הרשעתו במסגרת גזר הדין, ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, או לצוות עי הנאשם יתן התחייבות להימנע מעבירה, בלא הרשעה.

15. ב- ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב (3) 337, 343 (להלן: "**הלכת כתב**") קבעה כבוד השופט דורנר, כי **הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטרף שני תנאים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, קרי הנטל רובץ לפתחו של הנאשם להוכיח קיומו של נזק קונקרטי מעצם ההרשעה. שנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים** (ראו גם: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני פ"ד נד (3) 685, 689; ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נח (4) 869, 876)). עוד נקבע, כי הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא חריג שבחריגים, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן (רע"פ 7109/14 **צור סייג נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 8 (20.11.14); ע"פ 8528/12 אלירן **צפורה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 11 (3.3.13); ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נ' ביטון** [פורסם בנבו] פסקה 7 לפסק דינו של כבוד השופט לוי (23.7.09)).

16. כאמור, עסקינן בשני תנאים מצטברים. לגבי התנאי הראשון, בשורה ארוכה של פסקי דין, נפסק כי הנטל על הנאשם להוכיח קיומו של נזק קונקרטי, אשר עלול לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו, וכן כי ביטול ההרשעה כחריג, שמור למקרים מיוחדים בלבד, בהם קיימים טעמים כבדי משקל, הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם (ר' למשל, רע"פ 7224/14 **משה פרנסקי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 10 (10.11.14); רע"פ 3589/14 **שרון לוזון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 8 (10.6.14); רע"פ 5860/15 **פלונית נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], פסקה 12 (7.9.15); רע"פ 4079/10 **אימן ג'בשה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], עמוד 4 (23.8.10)).

17. במקרה דנן, גם ב"כ הנאשם לא ביקש לטעון לקיומו של נזק קונקרטי ואין חולק כי התנאי האמור אינו מתקיים. עם זאת, טען הסניגור כי חרף זאת, ונוכח חלקו של המתלונן באירוע, יש להורות על ביטול ההרשעה, אף בהיעדר התקיימות התנאי של נזק קונקרטי.

18. לחלקו של המתלונן באירוע וברקע לאירוע, ועל פערי הכוחות בין המתלונן ואחיו לנאשם, באירוע עצמו כתבתי במסגרת הכרעת הדין, ואכן צדק רב בטענת הסניגור, בדבר המשקל הרב שיש ליתן לנסיבות אלו, ויתכן כי יש

בהן כדי למלא את התנאי השני, לפי הלכת כתב. יחד עם זאת, לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בפסיקה אשר הוגשה ע"י ב"כ הנאשם, לא שוכנעתי, כי מקום לחרוג ממבחני הפסיקה הברורים ולהסתפק בנסיבות המקרה, כמבחן בודד ויחיד לביטול הרשעה. מן הטעם הזה, לא מצאתי כי עניינו של הנאשם נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" או שמתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו.

קביעת מתחם הענישה

19. הערך החברתי המוגן שנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם בכל הנוגע לעבירת הפרת הצו הינו, שמירה על שלטון החוק באמצעות כיבוד צווים שיפוטיים. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט בע"פ (מחוזי תל - אביב) 70250/03 **באן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים):

"הערך המוגן במקרה זה הוא כיבוד צווים והוראות שניתנו על-ידי בית המשפט. שלטון החוק, מותנה בכך שצווים של בית המשפט יקוימו. מדינה דמוקרטית נשענת על שלטון החוק ואינה יכולה על כן לזלזל בצווים אלה."

20. על הערכים החברתיים הנפגעים מעבירת האיומים, עמדה כבוד השופטת ד' בייניש ב- רע"פ 2038/04 **שמואל לם נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], עמ' 105 (4.1.06), כהאי לישנא:

"האיום הוא אפוא ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי, וזאת כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלווה נפשו, ביטחונו וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן פעמים רבות האיום כרוך גם בצפייה להתנהגות מסוימת מצד המאיום שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום."

21. במקרה דנן, וכפי שקבעתי בהכרעת הדין, הדברים שנאמרו למתלונן, ע"י הנאשם, היו דברי איום ברורים, ישירים וחד משמעיים על שלמות גופו ועל חייו של המתלונן, והם נאמרו בעת שהיה הנאשם בקרבה פיזית למתלונן ותוך ביצוע תנועה מאיימת, וכל זאת בנוכחותו של שוטר.

22. יחד עם זאת, אין להתעלם מהרקע העובדתי שהוביל לאירוע בו הושמעו דברי האיום, כי בין המתלונן לנאשם יחסי שכנות מורכבים וטעונים, אשר אף הובילו להליך של מניעת הטרדה מאיימת במסגרתו ניתן אף צו הדדי. גם האירוע עצמו, החל בהתרסה מסוימת של המתלונן כנגד הנאשם אשר בחר לפרק את הגדר, שאינה גדר פרטית שלו, אשר הייתה מוצבת בחצר הבית המשותף, ללא הסכמה, ואף ללא כל יידוע של הנאשם, וכל זאת, בזמן בו חל כאמור, צו הדדי למניעת הטרדה מאיימת. זאת ועוד וכפי שציינתי בהכרעת הדין, גם העובדה שבאירוע נשוא כתב האישום היו פערי כוחות ברורים, בין הנאשם, לבין המתלונן ואחיו, הינה נסיבה משמעותית שיש לשקול אותה, בעת קביעת העונש.

23. בשים לב לכל האמור, חומרת דברי האיום - מחד, ונסיבות אמירתן - מאידך, אני קובעת כי הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הבינוני.

מדיניות ענישה נוהגת

24. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, סקירת הפסיקה מלמדת כי ישנה קשת רחבה תלויה נסיבות בגין נעברות עבירות של הפרת צו ואיומים, כאשר המתחם נע בין מאסר מותנה מותנים לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאין קשורות בעבירה:

25. הנאשם, יליד 1943 ונעדר הרשעות קודמות. מכך ואף מעדויות ההגנה למדתי, כי האירוע אינו מאפיין את אורחותיו והינו חריג ביותר בנוף חייו. עוד למדתי כי הנאשם הינו אלמן, אב לארבעה ילדים, הסובל מבעיות בריאותיות, ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי ואשר מטל בבנו שהינו מכור לסמים ומתגורר עימו וכנגדו אף מתנהלים הליכי הוצאה לפועל בגין חובות לנושים שונים.

26. יוזכר, כי הנאשם כפר באשר יוחס לו. ברי, כי זכותו של כל נאשם להוכיח את חפותו והדבר לא ייזקף לחובתו, יחד עם זאת הנאשם אינו זכאי לאותה התחשבות הניתנת לנאשמים הבוחרים להודות וליטול אחריות על מעשה העבירה.

27. יחד עם זאת, לאור נסיבותיו של הנאשם, האישיות, הכלכליות והבריאותיות, אני מוצאת כי יש למקם את עניינו ברף התחתון של מתחם הענישה ולהשית עליו עונש צופה פני עתיד בלבד. אולם, לאור התרשמותי מדברו האחרון של הנאשם, כי הלה לא הפנים את חומרת העבירה, כי עודנו מטיל על המתלונן את האחריות המלאה לאירוע, כי אינו נוטל כל אחריות ואינו מביע חרטה, אני סבורה כי יש להטיל על הנאשם עונש משמעותי ומרתיע.

סוף דבר:

28. לאור האמור, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי של 4 חודשים והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מהיום לא יעבור את העבירות בהן הורשע.

ב. הנאשם יחתום על כתב התחייבות כספית, ע"ס 5,000 ₪, להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע, למשך שלוש שנים מהיום. לא יחתום הנאשם על ההתחייבות כאמור, בתוך 7 ימים יאסר למשך 7 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בלוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ז, 06 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.